

INSTITUTUL ROMÂN PENTRU DREPTURILE OMULUI

RAPORT

**cu privire la evoluția protecției și promovării
drepturilor omului în România
în anul 1998**

București, 1999

INSTITUTUL ROMÂN PENTRU DREPTURILE OMULUI

RAPORT

**cu privire la evoluția protecției și promovării
drepturilor omului în România
în anul 1998**

București, 1999

ISBN: 973-9316-25-5

RAPORT

cu privire la evoluția protecției și promovării drepturilor omului în România în anul 1998

În anii scurși de la Revoluția din decembrie 1989, România s-a angajat în mod ireversibil pe drumul spre democrație, libertate și demnitate umană, spre edificarea unui stat de drept, bazat pe pluralismul politic, alegeri libere și respectarea drepturilor și libertăților omului.

Această opțiune internă, care dă expresie nemijlocită aspirațiilor democratice ale tuturor categoriilor sociale și ale tuturor forțelor politice preocupate de reînscrisura țării pe traiectoria firească a vocației ei europene își găsește corespondentul extern în spiritul nou în care înțeleg să abordeze autoritățile române cooperarea internațională cu alte state și cu organisme internaționale în acest domeniu.

Una din principalele orientări a fost aceea de abrogare sau amendare a dispozițiilor legale existente, care contraveneau, într-o formă sau alta, exigențelor respectării drepturilor și libertăților fundamentale, respectiv de adoptare a unor legi noi, de natură să creeze cadrul juridic adecvat pentru respectarea drepturilor omului, în conformitate cu angajamentele internaționale asumate. Prin urmare, problematica protecției și promovării drepturilor omului a fost, și în anul 1998, în atenția Guvernului și a Parlamentului.

O primă categorie de acte normative adoptate în anul 1998 o constituie cele de asanare a legislației. Dintre acestea, cea mai importantă reglementare o constituie Legea nr. 71/1998 privind declararea ca abrogate a unor acte normative, ce are ca scop eliminarea din Legislația României a actelor normative ce contravin Constituției sau sunt contrare ordinii de drept instituită în România prin adoptarea Constituției din 1991.

Probabil cea mai importantă parte a actelor normative adoptate în anul 1998 stau sub semnul măsurilor de asigurare a tranziției spre economia de piață și al celor de reducere a costului social al tranzației, deci al asigurării protecției diferitelor categorii sociale. În mod firesc, și această sinteză asupra reglementărilor din domeniul protecției și promovării drepturilor omului din România în anul 1998, reflectă această preocupare a guvernanților pentru adoptarea unor importante măsuri economice care să accelereze procesul de privatizare dar în același timp să vizeze și măsurile corelative de protecție socială.

O altă categorie de acte normative se referă la organizarea activității unor organe de stat, precum și la organizarea unor profesii liberale.

Tot în anul 1998 au fost ratificate o serie de convenții internaționale

importante pentru domeniul drepturilor omului.

În cele ce urmează, vom prezenta principalele domenii în care au fost adoptate acte normative de natură să creeze un cadru cât mai eficient de garantare și protecție a drepturilor omului în România.

I. Dispoziții privind reglementarea activității unor organe de stat sau a unor domenii ce au tangențe cu problematica drepturilor omului

• **Legea nr. 1/1998 privind organizarea și funcționarea Serviciului de Informații Externe**, publicată în M. Of. nr. 7 din 12 ianuarie 1998.

Legea menționată definește obiectivele, profilul și atribuțiile noului organ de informații. Reține atenția că, potrivit art. 1 din lege, „Serviciul de Informații Externe este organul de stat specializat în domeniul informațiilor externe privind siguranța și apărarea României și a intereselor sale“. Serviciul de Informații Externe face parte din sistemul național de apărare, iar activitatea sa este organizată și coordonată de Consiliul Suprem de Apărare a Țării.

Sub aspectul respectării drepturilor omului, în lege se subliniază, că activitatea Serviciului de Informații Externe este controlată de Parlament, cu respectarea secretului asupra mijloacelor și surselor de informare. Controlul parlamentar se realizează prin intermediul unei comisii parlamentare speciale, formată din trei deputați și doi senatori și are ca obiect verificarea concordanței activității Serviciului de Informații Externe cu Constituția și cu politica statului român.

O importantă prevedere este cea a art. 9 coroborat cu art. 10 din lege; potrivit acestor dispoziții, Serviciul de Informații Externe își desfășoară activitatea în conformitate cu Constituția României, cu legile țării, cu hotărârile Consiliului Suprem de Apărare a Țării, precum și cu regulamentele militare. Serviciul de Informații Externe este autorizat ca, în condițiile legii, să folosească metode, să creeze și să dețină mijloace adecvate pentru obținerea, verificarea, evaluarea, valorificarea și stocarea datelor și informațiilor referitoare la siguranța națională. Potrivit art. 10 alin. (2) din lege, folosirea acestor mijloace și metode nu trebuie să lezeze, în nici un fel, drepturile sau libertățile fundamentale ale cetățenilor, viața particulară, onoarea sau reputația lor ori să-i supună la îngrădiri ilegale.

Sub aspectul respectării drepturilor omului, prezintă importanță, totodată, și prevederile art. 15, potrivit cărora personalul Serviciului de Informații Externe nu poate face parte din partide, formațiuni sau organizații ori să desfășoare propagandă prin orice mijloace sau alte activități în favoarea acestora.

• **Legea nr. 116/1998 privind organizarea și funcționarea Jandarmeriei Române**, publicată în M. Of. nr. 224 din 18 iunie 1998 cuprinde o serie de dispoziții legate de respectarea drepturilor omului.

De reținut sunt, însă, în primul rând, prevederile generale privind profilul acestei instituții înscrise în primul articol al legii. Astfel „Jandarmeria Română este instituție militară specializată a statului, componentă a Ministerului de Interne, care exercită, potrivit legii, atribuțiile ce îi revin cu privire la asigurarea pazei și apărării unor obiective, a bunurilor și a valorilor de importanță deosebită, menținerea și restabilirea ordinii publice, îndeplinirea misiunilor de prevenire și combatere a infracțiunilor și a altor încălcări ale normelor legale în vigoare, de prevenire și neutralizare a actelor teroriste și de diversiune pe teritoriul României.”

Este de reținut, de asemenea, că potrivit art. 2 din lege, Jandarmeria Română își desfășoară activitatea exclusiv pe baza și în executarea legii, militarii Jandarmeriei Române, în îndeplinirea obligațiilor ce le revin, având obligația, potrivit art. 33 din lege, de a respecta drepturile și libertățile fundamentale ale omului, de a asigura îngrijire medicală persoanelor care au nevoie de aceasta ca urmare a intervenției în forță. De asemenea, militarilor Jandarmeriei le sunt interzise comiterea actelor de tortură, aplicarea unor măsuri degradante sau inumane, precum și executarea ordinelor vădit ilegale.

În îndeplinirea atribuțiilor ce îi revin, potrivit legii, Jandarmeria Română cooperează cu Poliția Română, cu celelalte unități ale Ministerului de Interne și cu alte structuri ale sistemului național de apărare, care au atribuții în domeniu și colaborează cu organizații, instituții și autorități ale administrației publice centrale și locale. Astfel, sub aspectul respectării drepturilor omului, Jandarmeria Română asigură paza obiectivelor, a bunurilor și valorilor de importanță deosebită pentru apărarea țării sau pentru activitatea statului; asigură, împreună cu alte autorități publice abilitate, ordinea cu ocazia întrunirilor și a manifestațiilor, participă, împreună cu Poliția și alte structuri ale Ministerului de Interne, la restabilirea ordinii publice în cazuri de tulburare gravă a acesteia; participă, la solicitarea Președintelui României și cu aprobarea Parlamentului României, în afara teritoriului național, cu efective și tehnica din dotare, la constituirea forțelor destinate îndeplinirii unor misiuni de instruire, asistență și cooperare în domeniul ordinii publice și pentru acțiuni umanitare.

Cu privire la atribuțiile personalului Jandarmeriei Române, trebuie precizat că, în cazurile expres menționate la art. 34, jandarmii folosesc armamentul din dotare, scuturi de protecție, căști cu vizor, bastoane de cauciuc, bastoane cu energie electrostatică, mijloace cu substanțe iritant-lacrimogene, arme albe, precum și orice mijloace de protecție și de imobilizare, aliate în dotare. Potrivit art. 35 din lege, în caz de absolută necesitate

și atunci când folosirea altor mijloace de imobilizare sau de constrângere nu au dat rezultate, jandarmii fac uz de armă în condițiile prevăzute de lege. Foarte importante sub aspectul respectării drepturilor omului sunt prevederile art. 37, potrivit cărora folosirea mijloacelor enumerate mai sus se face în mod gradual și nu trebuie să depășească nevoile reale pentru imobilizarea persoanelor turbulente sau agresive ori pentru neutralizarea acțiunilor ilegale și va înceta de îndată ce scopul misiunii a fost realizat.

Potrivit dispozițiilor art. 39, intervenția în forță și folosirea mijloacelor tehnice din dotare, inclusiv uzul de armă se aprobă, în scris, de către prefect sau subprefect ori, după caz, de către primar sau înlocuitorul acestuia din localitatea respectivă și se execută în prezența unui procuror delegat.

Potrivit art. 41, persoanele vinovate de încălcarea legii vor fi imobilizate, îndepărtate cât mai repede de la locul tulburărilor și conduse, după caz, la cea mai apropiată unitate de poliție sau de jandarmi.

Potrivit art. 40 privind vătămarea corporală sau moartea vreunei persoane ca urmare a intervenției în forță se cercetează de îndată de procurorul delegat sau, după caz, de procurorul competent.

Sunt de remarcat, totodată, și dispozițiile art. 43, potrivit cărora ofițerii, maiștrii militari și subofițerii din Jandarmeria Română sunt obligați să intervină și în afara orelor de program ori a atribuțiilor de serviciu, atunci când iau cunoștință de pregătirea sau de săvârșirea unei infracțiuni, acționând pentru conservarea corpurilor delictive, a celorlalte mijloace materiale de probă, reținerea făptuitorilor și predarea acestora organelor competente.

• **Legea nr. 191/1998 privind organizarea și funcționarea Serviciului de Protecție și Pază**, publicată în M. Of. nr. 402 din 22 octombrie 1998.

Potrivit art. 1 din lege, Serviciul de Protecție și Pază este organ de stat cu atribuții în domeniul siguranței naționale, specializat în asigurarea protecției demnitarilor români, a demnitarilor străini pe timpul șederii lor în România, a familiilor acestora, în limitele competențelor legale, precum și în asigurarea pazei sediilor de lucru și a reședințelor acestora, în limitele competențelor legale, potrivit hotărârilor Consiliului Suprem de Apărare a Țării.

Potrivit art. 2, Serviciul de Protecție și Pază își desfășoară activitatea cu respectarea Constituției și a legilor țării, a hotărârilor Consiliului Suprem de Apărare a Țării, precum și a regulamentelor militare.

Activitatea Serviciului de Protecție și Pază este controlată de Parlament prin comisiile pentru apărare, ordine publică și siguranță națională. Astfel, anual sau la cererea Parlamentului, directorul Serviciului de Protecție și Pază prezintă rapoarte cu privire la îndeplinirea atribuțiilor ce îi revin, potrivit legii.

În îndeplinirea atribuțiilor ce îi revin, Serviciul de Protecție și Pază

colaborează cu Ministerul Apărării Naționale, Ministerul de Interne, Serviciul Român de Informații, Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Telecomunicații Speciale, cu alte organe ale administrației publice centrale și locale, dar și cu organisme similare din străinătate, cu aprobarea prealabilă a Consiliului Suprem de Apărare a Țării.

De remarcat sunt dispozițiile art. 29 din lege, potrivit cărora Serviciul de Protecție și Pază nu poate efectua cercetarea sau urmărirea penală, nu poate lua măsura reținerii sau arestării preventive și nu dispune de spații proprii de reținere sau de arest.

De asemenea, în cazul constatării unei infracțiuni flagrante ori a unei tentative sau acte preparatorii, pedepsite de lege, care pun în pericol viața, integritatea fizică sau sănătatea persoanelor cărora li se asigură protecție ori obiectivele aflate în pază, personalul Serviciului de Protecție și Pază poate imobiliza făptuitorul, predându-l de îndată organelor competente, împreună cu actul de constatare și cu mijloacele materiale de probă.

• **Legea nr. 164/1998 pentru modificarea și completarea unor prevederi ale Legii nr. 70/1991 privind alegerile locale**, publicată în M. Of. nr. 284 din 31 iulie 1998 introduce o serie de dispoziții modificatoare în domeniu.

Astfel, sunt modificate dispozițiile art. 3, art. 17, art. 23, art. 26, art. 28, art. 64, art. 77 și cele ale art. 105 și privesc, în esență, prevederile referitoare la modalitățile și condițiile de vot pentru cetățenii cu drept de vot care și-au stabilit reședința într-o altă unitate administrativ-teritorială cu cel puțin 3 luni înaintea alegerilor.

• **Legea nr. 189/1998 privind finanțele publice locale**, publicată în M. Of. nr. 404 din 22 octombrie 1998, stabilește principiile financiare privind veniturile și cheltuielile bugetelor locale, elaborarea, aprobarea și execuția bugetelor locale, finanțele instituțiilor și serviciilor publice și regimul împrumuturilor contractate de autoritățile administrației publice locale.

Astfel, potrivit art. 8, veniturile bugetelor locale se formează din impozite, taxe, alte venituri cu destinație specială, precum și din cote și sume defalcate din unele venituri ale bugetului de stat și ale bugetelor locale, precum și din transferuri cu destinație specială de la bugetul de stat. Impozitele și taxele locale se stabilesc de către consiliile locale, județene și al Consiliului general al Municipiului București, după caz.

Potrivit art. 19, proiectele bugetelor locale se elaborează pe baza proiectelor de bugete proprii ale administrației publice locale, ale instituțiilor și serviciilor publice de subordonare locală.

• **Legea nr. 2/1998 privind prelevarea și transplantul de țesuturi și organe umane**, publicată în M. Of. nr. 8 din 13 ianuarie 1998, prezintă o deosebită importanță pentru domeniu, în condițiile în care până la momentul reglementării, această activitate era lipsită de orice act normativ.

Potrivit art. 1 din lege, prelevarea și transplantul de țesuturi și organe umane se fac numai în scop terapeutic și nu pot face obiectul nici unei tranzacții.

Potrivit art. 2 din lege, donarea în timpul vieții sau consimțământul scris pentru prelevarea de țesuturi și organe, după moarte, dat de donator sau de membrii familiei ori de rude prevăzute de lege, după moartea acestora, reprezintă un act profund umanitar, care poate permite salvarea vieții unui om.

Prelevarea de țesuturi și organe umanitare în scop terapeutic se poate efectua de la persoane majore în viață, cu capacitate mintală deplină, numai dacă nu există un pericol pentru viața donatorului și cu consimțământul scris, liber, prealabil și expres al acestuia (art. 5 alin. (1)).

Transplantul de țesuturi și organe umane se efectuează numai în scop terapeutic și cu consimțământul scris al primitorului, dat în prezența medicului șef al secției în care este operat și a doi martori.

Deosebit de important, sub aspectul respectării drepturilor omului, este capitolul privind sancțiunile instituite pentru nerespectarea prevederilor referitoare la încălcarea condițiilor sau modalităților de prelevare sau transplantare de țesuturi și organe umane. De asemenea, este sancționată cu închisoarea organizarea și/sau efectuarea prelevării și/sau transplantul de țesuturi și/sau țesuturi și/sau organe umane în scopul obținerii vreunui profit din vânzarea țesuturilor și/sau organelor umane.

• **Legea nr. 100/1998 privind asistența de sănătate publică**, publicată în M.Of. nr. 204 din 1 iunie 1998 reglementează principiile, autoritățile și atribuțiile din domeniul asistenței de sănătate publică, precum și modalitățile de exercitare a inspecției sanitare de stat.

Astfel, potrivit art. 1, asistența de sănătate publică cuprinde activitățile care se adresează comunității sau individului în vederea protecției comunitare, cu scopul păstrării și promovării stării de sănătate a populației. Asistența de sănătate publică este garantată de stat și finanțată din bugetul de stat, bugetele locale, bugetele asigurărilor sociale de sănătate sau din contribuțiile directe ale beneficiarilor, după caz, potrivit legii.

Potrivit art. 24 din lege, cetățenii, precum și conducătorii de unități sunt obligați să respecte întocmai normele de igienă și sănătate publică, să

ofere informațiile solicitate și să aplice măsurile stabilite privind instituirea condițiilor pentru prevenirea îmbolnăvirilor și pentru promovarea sănătății individului și a populației. Relevante sunt, sub acest aspect și dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 125/1998 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale a Medicamentului (M. Of. nr. 329 din 31 august 1998).

• **Legea nr. 124/1998 pentru modificarea și completarea Legii nr. 41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune**, publicată în M. Of. nr. 227 din 22 iunie 1998 cuprinde reglementări speciale legate de organizarea celor două societăți. Modificările și completările aduse Legii nr. 41/1994 țin de prevederile reglementărilor Uniunii Europene la care România a aderat în timpul ce a trecut de la adoptarea Legii nr. 41/1994, dar și de necesitatea adoptării unui act normativ care să răspundă cât mai bine necesităților celor două societăți.

Sub aspectul respectării drepturilor omului, relevante sunt, după opinia noastră, dispozițiile modificatoare ale art. 4 alin. (1) și ale art. 5 alin. (2) și (3).

Astfel potrivit art. 4 alin. (1) din lege, Societatea Română de Radiodifuziune și Societatea Română de Televiziune, ca servicii publice, sunt obligate să prezinte, în mod obiectiv, imparțial realitățile vieții social-politice și economice interne și internaționale, să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice.

În articolul 5, alineatele (2) și (3) cuprind unele dispoziții referitoare la emisiunile care, prin conținutul lor, amenință dezvoltarea psihomorală sau fizică a copiilor și tinerilor și care pot fi difuzate între orele 24,00–5,00. De asemenea, potrivit art. 5 alin. (3), minorii cu comportament deficitar sau persoanele prezumate că au săvârșit încălcări ale legii vor putea fi prezentați astfel încât imaginile să nu permită identificarea lor. Potrivit legii, este interzisă, de asemenea, exploatarea vizuală a deficiențelor psihosomatice ale persoanelor prezentate în emisiunile televizate.

• **Legea bancară nr. 58/1998**, publicată în M. Of. nr. 121 din 23 martie 1998 ce are ca obiect de reglementare activitatea bancară — ce se desfășoară numai prin Banca Națională a României și prin bănci — activitățile permise băncilor, condițiile de acordare și de retragere a autorizațiilor băncilor, organizarea și conducerea activității acestora, cerințele operaționale, modalitățile de realizare a transferului de fonduri, supravegherea prudentă a băncilor, măsurile de instituire a supravegherii speciale și de administrare specială a băncilor și căile de contestare.

De menționat, în cadrul reglementărilor acestui domeniu important al reformei bancare se înscriu și dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 5/1991 privind unele măsuri premergătoare privatizării băncilor (M. Of. nr. 482 din 15 decembrie 1998).

- **Legea nr. 101/1998 privind statutul Băncii Naționale a României**, publicată în M. Of. nr. 203 din 1 iunie 1998 reprezintă o reglementare firească, succesivă, a legii privind activitatea bancară în România.

Potrivit art. 1 din lege, Banca Națională a României este banca centrală a statului român, obiectivul fundamental constituindu-l asigurarea stabilității monedei naționale, pentru a contribui la stabilirea prețurilor. Pentru atingerea obiectivului său, Banca Națională a României elaborează, aplică și răspunde de politica monetară, valutară, de credit, de plăți, precum și de autorizarea și supravegherea prudențială bancară, în cadrul politicii generale a statului, urmărind funcționarea normală a sistemului bancar și participarea la promovarea unui sistem financiar specific economiei de piață.

În acest domeniu, al reglementării activității unor organe sau a unor domenii ce au tangențe cu problematica drepturilor omului, printre actele normative adoptate în anul 1998, mai amintim:

- **Legea nr. 181/1998 pentru modificarea art. 28 din Legea nr. 14/1992 privind organizarea și funcționarea Serviciului Român de Informații**, publicată în M. Of. nr. 389 din 14 octombrie 1998 reglementează obligativitatea, pentru Serviciul Român de Informații, de a asigura protecția și încadrarea în alte unități sau compartimente de muncă a personalului operativ care lucrând operativ, este deconspirat în împrejurări ce exclud culpa acestuia;

- **Legea nr. 202/1998 privind organizarea Monitorului Oficial al României**, publicată în M. Of. nr. 423 din 10 noiembrie 1998, ce reglementează structura Monitorului Oficial al României și procedura publicării actelor în Monitorul Oficial al României;

- **Legea nr. 216/1998 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 65/1997 privind regimul pașapoartelor în România**, publicată în M. Of. nr. 446 din 23 noiembrie 1998;

- **Legea nr. 250/1998 pentru modificarea și completarea Legii nr. 66/1996 privind reorganizarea Casei de Economii și Consemnațiuni din România în societate bancară pe acțiuni**, publicată în M. Of. nr. 516 din 30 decembrie 1998;

- **Ordonanța de urgență nr. 5/1998, privind reorganizarea Consiliului pentru Reformă**, publicată în M. Of. nr. 125 din 25 martie 1998;

- **Ordonanța de urgență nr. 29/1998 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în domeniul Energiei — ANRE**, publicată în M. Of. nr. 407 din 27 noiembrie 1998;
- **Ordonanța Guvernului nr. 15/1998 privind înființarea, organizarea și funcționarea Institutului European din România**, publicată în M. Of. nr. 40 din 30 ianuarie 1998, aprobată prin Legea nr. 207/1998;
- **Ordonanța Guvernului nr. 16/1998 privind Statutul personalului vamal**, publicată în M. Of. nr. 39 din 30 ianuarie 1998;
- **Ordonanța Guvernului nr. 39/1998 privind activitatea de standardizare națională în România**, publicată în M. Of. nr. 43 din 30 ianuarie 1998;
- **Ordonanța Guvernului nr. 79/1998 privind organizarea și funcționarea Fondului Cultural Național**, publicată în M. Of. nr. 313 din 27 august 1998.

II. Unele aspecte juridice privind înfăptuirea reformei economice și dreptul de proprietate

În anul 1998 au fost adoptate o serie de acte normative ce vizează înfăptuirea reformei economice, dreptul de proprietate, precum și o serie de reglementări cu caracter financiar-fiscal, pe care le vom evidenția distinct.

Deși aceste reglementări nu cuprind norme exprese în domeniul drepturilor omului, evidențiem detaliat toate aceste acte normative pentru importanța pe care o prezintă pentru promovarea și respectarea drepturilor omului prin crearea unui climat economic adecvat.

De asemenea, ne permitem să menționăm toate aceste acte normative, întrucât majoritatea reglementărilor, în anul 1998, a reprezentat-o domeniul economico-financiar și, totodată, preocuparea pentru respectarea dreptului de proprietate. Ca atare, dintr-un astfel de raport nu pot lipsi și aceste dispoziții.

- **Legea minelor nr. 61/1998**, publicată în M. Of. nr. 113 din 16 martie 1998 reglementează desfășurarea activităților miniere în România.

prin stimularea resurselor minerale, proprietate publică a statului. Investițiile în domeniul minier sunt încurajate prin facilități de ordin fiscal și administrativ, fiind libere de orice constrângeri în ceea ce privește recuperarea investițiilor și utilizarea profitului realizat.

Legea minelor reglementează, prin urmare, regimul de punere în valoare a resurselor minerale, drepturile și obligațiile titularului de licență, taxele, tarifele și redevența de mină, procedura de închidere a minelor, autoritatea competentă și responsabilitățile ministerului de resort.

• **Legea nr. 83/1998 privind procedura falimentului băncilor**, publicată în M. Of. nr. 159 din 22 aprilie 1998.

Accastă lege are ca obiect de reglementare: atribuțiile organelor care aplică procedura falimentului și răspunderea organelor de conducere și a cenzorilor băncii cuprinse în stare de faliment.

Potrivit art. 2 din lege, o bancă este considerată insolubilă fie dacă nu a onorat integral creanțele certe, lichide și exigibile, de cel puțin 30 de zile, fie în situația în care valoarea obligațiilor băncii depășește valoarea activului său.

Procedura falimentului, astfel cum este prevăzută de lege, se aplică numai băncilor legal constituite în România, aflate în stare de insolabilitate.

• **Legea nr. 219/1998 privind regimul concesiunilor**, publicată în M. Of. nr. 459 din 30 noiembrie 1998 are ca obiect de reglementare organizarea regimului de concesiune fie pentru bunurile proprietate publică ori privată a statului, județului, orașului sau comunei, fie activitățile și serviciile publice de interes național sau local. Potrivit legii, nu pot face obiectul concesiunii bunurile, activitățile sau serviciile publice în privința cărora nu există autorități de reglementare, ale căror avize sunt obligatorii în ceea ce privește prețurile sau tarifele, practicate de concesiionari.

Legea privind regimul concesiunilor reglementează: inițierea concesiunii, procedurile de concesiune, contractul de concesiune, exercitarea dreptului de control al ministerelor de resort și al Ministerului Finanțelor asupra concesiunilor de interes național.

• **Legea nr. 84/1998 privind mărcile și indicațiile geografice**, publicată în M. Of. nr. 161 din 23 aprilie 1998 ce reglementează: protecția mărcilor: cererea și procedura de înregistrare a mărcii; durata, reînnoirea și modificarea înregistrării mărcii, drepturile conferite de marcă, transmiterea și stingerea drepturilor asupra mărcii; mărcile colective și de certificare; înregistrarea internațională a mărcii. În ceea ce privește indicațiile geografice, legea reglementează regimul juridic al acestora, precum și apărarea drepturilor atât asupra acestora, cât și asupra mărcilor.

- **Legea nr. 93/1998 privind protecția tranzitorie a brevetelor de invenție**, publicată în M. Of. nr. 186 din 20 mai 1998 are ca obiect de reglementare instituirea unei protecții tranzitorii titularilor de brevete. cu dată de prioritate anterioară datei de 21 ianuarie 1991, dintr-un stat membru al Uniunii de la Paris pentru protecția proprietății industriale sau al Organizației Mondiale a Comerțului, pentru invențiile care au ca obiect substanțele obținute prin metode nucleare, chimice, produse medicamentose, metode de diagnosticare și tratament medical, dezinfectante, produse alimentare și condimente, precum și noi soiuri de plante, tulpini de bacterii și ciuperci, noi rase de animale și viermi de mătase.

- **Legea nr. 151/1998 privind dezvoltarea regională în România**, publicată în M. Of. nr. 265 din 16 iulie 1998 stabilește cadrul instituțional, obiectivele, competențele și instrumentele specifice politicii de dezvoltare regională în România.

Potrivit art. 2 din lege, obiectivele de bază ale politicii de dezvoltare regională au în vedere diminuarea dezechilibrelor regionale existente, pregătirea cadrului instituțional pentru a răspunde criteriilor de integrare în structurile Uniunii Europene, corelarea politicilor și activităților sectoriale guvernamentale la nivelul regiunilor, stimularea cooperării interregionale, interne și internaționale, în scopul realizării unor proiecte de interes comun, în conformitate cu acordurile internaționale la care România este parte.

Structural, legea reglementează regimul regiunilor de dezvoltare, structurile teritoriale pentru dezvoltare regională și structurile naționale pentru dezvoltare regională.

- **Ordonanța de urgență nr. 24/1998 privind regimul zonelor defavorizate**, publicată în M. Of. nr. 378 din 2 octombrie 1998, aprobată prin Legea nr. 20/1999 reglementează modalitățile și condițiile în care o anumită arie geografică poate fi declarată zonă defavorizată, precum și facilitățile de care beneficiază societățile comerciale, persoane juridice române, precum și întreprinzătorii particulari sau asociațiile familiale autorizate conform Decretului-lege nr. 54/1990 pentru investițiile noi realizate în zonele defavorizate.

- **Legea nr. 217/1998 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 39/1997 privind modificarea și completarea Legii contractului de management nr. 66/1993**, publicată în M. Of. nr. 446 din 23 noiembrie 1998.

- **Legea nr. 90/1998 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 51/1997 privind operațiunile de leasing și societățile de leasing**, publicată în M. Of. nr. 170 din 30 aprilie 1998, precum și **Legea nr. 79/1998 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 52/1997 privind regimul juridic al francizei**, publicată în M. Of. nr. 147 din 13 aprilie 1998;

- **Ordonanța de urgență nr. 12/1998 privind transportul pe căile ferate române și reorganizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române**, publicată în M. Of. nr. 254 din 8 iulie 1998 reprezintă reglementarea cadru în materie și abrogă Legea nr. 129/1996 privind transportul pe căile ferate române — act normativ recent adoptat.

Noul act normativ reprezintă o reglementare modernă, europeană a unui domeniu extrem de dinamic — transporturile pe căile ferate. Legea menționată are în vedere organizarea transporturilor feroviare, atribuțiile autorității de stat în domeniul transporturilor feroviare, infrastructura feroviară și asigurarea funcționării acesteia, siguranța și protecția infrastructurii feroviare, precum și contractul de activitate.

În domeniul reorganizării SNCFR, legea reglementează reorganizarea, prin divizare, într-o companie națională, în societăți naționale și societăți comerciale.

1. Sub aspectul reglementărilor din domeniul dreptului de proprietate, în anul 1998 două legi deosebit de importante sunt de menționat:

- **Legea nr. 54/1998 privind circulația juridică a terenurilor**, publicată în M. Of. nr. 102 din 4 martie 1998.

Potrivit art. 1 din lege, terenurile proprietate privată, indiferent de titularul lor, sunt și rămân în circuitul civil. Terenurile situate în intravilan și extravilan pot fi înstrăinate și dobândite prin acte juridice între vii, încheiate în formă autentică.

Potrivit art. 3 alin. (2), persoanele fizice care au cetățenie română și domiciliul în străinătate pot dobândi în România, prin acte juridice între vii și prin moșteniri terenuri de orice fel.

Articolul 5 din lege stabilește, la înstrăinarea prin vânzare a terenurilor agricole situate în extravilan, un drept de preempțiune al coproprietarilor, al vecinilor ori al arendașilor.

În cazul dobândirii prin acte juridice între vii, potrivit art. 2 alin. (2)

din lege, proprietatea funciară a dobânditorului nu poate depăși 200 hectare teren agricol în echivalent arabil de familie.

De remarcat sunt dispozițiile art. 16, potrivit cărora înstrăinările realizate sub orice formă, în temeiul legii, nu validează titlurile de proprietate ale înstrăinătorilor, dacă anterior înstrăinării acestea erau lovite de nulitate absolută, izvorâtă din încălcarea unor norme imperative ale Legii fondului funciar nr. 18/1991 și care au fost constatate prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile.

• **Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia**, publicată în M. Of. nr. 448 din 24 noiembrie 1998 delimită și reglementează domeniul public ori domeniul privat al statului sau al unităților administrativ teritoriale.

De remarcă sunt dispozițiile controversatului articol 6, potrivit căruia fac parte din domeniul public sau privat al statului sau al unităților administrativ teritoriale și bunurile dobândite de stat în perioada 6 martie 1945 — 22 decembrie 1989, dacă au intrat în proprietatea statului în temeiul unui titlu valabil, cu respectarea Constituției, a tratatelor internaționale la care România este parte și a legilor în vigoare la data preluării lor de către stat. Bunurile preluate de stat fără un titlu valabil, inclusiv cele obținute prin vicierăa consimțământului, pot fi revendicate de foștii proprietari sau de succesorii acestora, dacă nu fac obiectul unor legi speciale de separație, instanțele judecătorești fiind competente să stabilească valabilitatea titlului.

În domeniul financiar-fiscal au fost adoptate o serie de acte normative pe care le evidențiem distinct, în cadrul acestui capitol:

• **Ordonanța Guvernului nr. 8/1998 privind constituirea Fondului special pentru promovarea și dezvoltarea turismului**, publicată în M. Of. nr. 40 din 30 ianuarie 1998 și modificată prin Ordonanța Guvernului nr. 43 din 27 iulie 1998;

• **Legea nr. 34/1998 privind acordarea unor subvenții asociațiilor și fundațiilor române cu personalitate juridică, care înființează și administrează unități de asistență socială**, publicată în M. Of. nr. 29 din 27 ianuarie 1998;

• **Legea nr. 147/1998 privind impozitul pe spectacole**, publicată în M. Of. nr. 262 din 14 iulie 1998;

• **Legea nr. 241/1998 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 92/1997 privind stimularea investițiilor directe**, publicată în M. Of. nr. 483 din 16 decembrie 1998;

• **Legea nr. 245/1998 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 22/1996 privind actualizarea și completarea regimului general al contabilității**, publicată în M. Of. nr. 495 din 22 decembrie 1998;

• **Legea nr. 246/1998 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 85/1997 privind impunerea veniturilor realizate de persoane fizice**, publicată în M. Of. nr. 495 din 22 decembrie 1998;

• **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/1998 pentru constituirea fondurilor de restructurare**, publicată în M. Of. nr. 165 din 27 aprilie 1998;

• **Ordonanța Guvernului nr. 36/1998 pentru modificarea și completarea Legii nr. 32/1994 privind sponsorizarea**, publicată în M. Of. nr. 43 din 30 ianuarie 1998;

• **Ordonanța Guvernului nr. 40/1998 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 70/1994 privind impozitul pe profit**, publicată în M. Of. nr. 43 din 30 ianuarie 1998;

• **Ordonanța Guvernului nr. 41/1998 privind taxele în domeniul protecției proprietății industriale și regimul de utilizare al acestora**, publicată în M. Of. nr. 43 din 30 ianuarie 1998;

• **Ordonanța Guvernului nr. 41/1998 privind taxele în domeniul protecției proprietății industriale și regimul de utilizare al acestora**, publicată în M. Of. nr. 43 din 30 ianuarie 1998;

• **Ordonanța Guvernului nr. 83/1998 privind impunerea unor venituri realizate în România de persoanele fizice și juridice nerezidente**, publicată în M. Of. nr. 315 din 27 august 1998;

• **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 69/1998 privind regimul de autorizare a activităților din domeniul jocurilor de noroc**, publicată în M. Of. nr. 515 din 30 decembrie 1998;

• **Ordonanța Guvernului nr. 105/1998 privind acordarea de credite bancare pentru studenții din învățământul de stat**, publicată în M. Of. nr. 321 din 28 august 1998;

• **Ordonanța Guvernului nr. 107/1998 privind asigurarea unor facilități furnizorilor de îngrășăminte chimice și produse de uz fitosanitar**, publicată în M. Of. nr. 326 din 29 august 1998 și aprobată prin Legea nr. 221/1998;

- **Ordonanța Guvernului nr. 116/1998 privind instituirea regimului special pentru activitatea de transport maritim internațional**, publicată în M. Of. nr. 326 din 29 august 1998;

- **Ordonanța Guvernului nr. 131/1998 pentru modificarea Ordonanței Guvernului nr. 66/1997 privind regimul investițiilor străine în România, realizată prin cumpărarea de titluri de stat**, publicată în M. Of. nr. 329 din 31 august 1998.

2. Organizarea unor profesii liberale în România

Sub aspectul înfăptuirii reformei economice sunt relevante, în opinia noastră și reglementările privind organizarea și desfășurarea unor profesii liberale.

Dintre acestea menționăm:

- **Legea nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar**, publicată în M. Of. nr. 289 din 6 august 1998.

Potrivit art. 1 din lege, profesiunea de medic veterinar este o profesie liberală și independentă, cu organizare autonomă. Această profesiune este organizată și funcționează în baza principiului autonomiei, în cadrul forurilor profesionale reprezentate de Colegiul medicilor veterinari și de Asociația generală a medicilor veterinari din România.

Potrivit legii, medicul veterinar servește apărării sănătății animalelor și sănătății publice. De asemenea, medicul veterinar promovează protecția mediului înconjurător și ameliorarea condițiilor ecologice, în scopul păstrării echilibrului dinamic al sistemelor biologice.

Relevante sunt și prevederile art. 5 potrivit cărora, în exercitarea profesiei, medicul veterinar aplică, respectă și este protejat de legile statului, de prevederile Statutului medicului veterinar și ale Codului de etică și deontologie medicală veterinară.

Legea reglementează, de asemenea, organizarea profesiei de medic veterinar, precum și modalitățile liberei practici medical-veterinare.

- **Ordonanța Guvernului nr. 124/1998 privind organizarea și funcționarea cabinetelor medicale**, publicată în M. Of. nr. 328 din 19 august 1998.

Potrivit art. 1 alin. (3) din ordonanță, profesia de medic, ca profesie liberală poate fi exercitată în cadrul cabinetului medical, în una din următoarele forme: cabinet medical individual, cabinete medicale grupate, cabinete medicale asociate sau societate civilă medicală. Ordonanța reglementează, de asemenea, condițiile privind înființarea și înregistrarea cabinetelor medicale, precum și organizarea, funcționarea și finanțarea cabinetului medical.

III. Dispoziții legislative privind protecția socială și protecția anumitor categorii de persoane

1. Măsuri privind protecția socială

- **Legea nr. 142/1998 privind acordarea tichetelor de masă**, publicată în M. Of. nr. 260 din 13 iulie 1998.

Potrivit art. 1 din lege, salariații din cadrul societăților comerciale, regiilor autonome și din sectorul bugetar, precum și din cadrul unităților cooperatiste și al celorlalte persoane juridice sau fizice care încadrează personal prin încheierea unui contract individual de muncă pot primi o alocație individuală de hrană, acordată sub forma tichetelor de masă, suportată integral pe costuri de angajator.

Tichetele de masă se acordă în limita prevederilor bugetului de stat sau, după caz, ale bugetelor locale, pentru unitățile din sectorul bugetar și în limita bugetelor de venituri și cheltuieli aprobate, potrivit legii, pentru celelalte categorii de angajatori.

Legea nr. 142/1998 privind acordarea tichetelor de masă constituie, fără îndoială, un act normativ cu puternice conotații în domeniul protecției sociale ce au ca scop, după cum am arătat deja, acordarea unei alocații individuale de hrană.

Deosebit de importante sub aspectul realizării unei protecții efective sunt și dispozițiile privind modul în care urmează a fi utilizate tichetele de masă, precum și modalitatea de emiteră a acestora.

- **Legea nr. 129/1998 privind înființarea, organizarea și funcționarea Fondului Român de Dezvoltare Socială**, publicată în M. Of. nr. 238 din 30 iunie 1998, organism de interes public, ce are ca scop contribuția la reducerea sărăciei, prin finanțarea de proiecte în comunitățile sărace beneficiare și pentru grupurile dezavantajate, creșterea capacităților manageriale locale, susținerea descentralizării administrative, creșterea capacității de organizare la nivel local.

Sub aspectul legislației privind drepturile omului, importante sunt și prevederile art. 6, potrivit cărora Fondul Român de Dezvoltare Socială se caracterizează prin autonomie administrativă și neimplicare politică. De asemenea, potrivit art. 7, în activitatea sa Fondul promovează principiul transparenței în privința administrării bugetului de venituri și cheltuieli, cel al alocării de fonduri pe baza evaluării propunerilor de proiecte, orientării

resurselor către nevoile și cererile exprimate de grupurile din comunitățile rurale sărace și din grupurile dezavantajate.

• **Legea nr. 145/1998 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Ocupare și Formare Profesională**, publicată în M. Of. nr. 261 din 13 iulie 1998.

Potrivit art. 1 din lege, Agenția Națională pentru Ocupare și Formare Profesională organizează și coordonează, la nivel național, activitatea de ocupare și formare a forței de muncă, precum și de protecție a persoanelor neîncadrate în muncă.

Instituție nou creată în România, Agenția Națională pentru Ocupare și Formare Profesională, are în vedere instituționalizarea dialogului social în domeniul ocupării și formării profesionale, aplicarea strategiilor în domeniu și, totodată, aplicarea măsurilor de protecție socială a persoanelor neîncadrate în muncă. În acest sens, Agenția Națională pentru Ocupare și Formare Profesională asigură, fără plată, servicii de ocupare și de formare profesională persoanelor fizice sau juridice interesate.

• **Legea nr. 154/1998 privind sistemul de stabilire a salariilor de bază în sectorul bugetar și a indemnizațiilor pentru persoane care ocupă funcții de demnitate publică**, publicată în M. Of. nr. 266 din 16 iulie 1998 reglementează cadrul legislativ pentru dezvoltarea unui sistem de fundamentare a politicilor salariale în sectorul bugetar și de monitorizare a aplicării acestora; dezvoltarea unui sistem de distribuire a resurselor bugetare alocate pentru cheltuielile de personal prin stabilirea, între limite, a salariilor de bază în sectorul bugetar, în vederea promovării performanței individuale, precum și sistemul de remunerare a persoanelor care ocupă funcții de demnitate publică.

*

* *

Cele 4 legi amintite în cadrul acestui capitol, reprezintă un important set de măsuri complementare celor economice — de restructurare socială — încadrându-se, totodată, în preocuparea de protejare a celor mai defavorizate categorii sociale.

În acest domeniu al protecției sociale au mai fost adoptate și alte acte normative printre care amintim:

- **Legea nr. 167/1998 privind integrarea sistemului de asigurări sociale ale personalului Bisericii Române Unite cu Roma Greco-catolică, în sistemul asigurărilor sociale de stat, publicată în M. Of. nr. 374 din 1 octombrie 1998;**

- **Legea nr. 226/1998 pentru completarea art. 39 din Legea nr. 3/1977 privind pensiile de asigurări sociale de sat și asistență socială, publicată în M. Of. nr. 483 din 16 decembrie 1998;**

- **Legea nr. 261/1998 pentru modificarea și completarea Legii nr. 61/1993 privind alocația de stat pentru copii, publicată în M. Of. nr. 523 din 31 decembrie 1998;**

- **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/1998 pentru modificarea Legii locuinței nr. 114/1996, publicată în M. Of. nr. 460 din 30 noiembrie 1998.**

2. Măsurile de protecție a anumitor categorii de persoane

- **Legea nr. 86/1998 privind acordarea unui sprijin material pentru soțul supraviețuitor și pentru urmașii membrilor Academiei Române, publicată în M. Of. nr. 165 din 27 aprilie 1998;**

- **Legea nr. 150/1998 privind acordarea de sprijin comunităților românești de pretutindeni, publicată în M. Of. nr. 265 din 16 iulie 1998;**

- **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/1998 privind restituirea unor bunuri imobile care au aparținut comunităților cetățenilor aparținând minorităților naționale din România, publicată în M. Of. nr. 255 din 8 iulie 1998;**

- **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 26/1998 privind unele măsuri de protecție socială a personalului din sectorul producției de apărare, publicată în M. Of. nr. 387 din 12 octombrie 1998 și aprobată prin Legea nr. 1/1999;**

- **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 36/1998 privind unele măsuri de protecție pentru personalul al cărui contract individual de muncă va fi desfăcut ca urmare a concedierilor colective determinate de reorganizarea Regiei Autonome de Electricitate „Renel“, Regiei Autonome a Gazelor Naturale „Romgaz“ Mediaș și a Regiei Autonome a Petrolului „Petrom“ București, publicată în M. Of. nr. 437 din 18 noiembrie 1998;**

- **Ordonanța Guvernului nr. 7/1998** privind unele măsuri de protecție socială a personalului militar și civil, care se vor aplica în perioada restructurării marilor unități, unităților și formațiunilor din componerea Ministerului Apărării Naționale, publicată în M. Of. nr. 34 din 29 ianuarie 1998;

- **Ordonanța Guvernului nr. 56/1998** privind înființarea, organizarea și funcționarea Casei Asigurărilor de Sănătate a Apărării, Ordinii Publice, Siguranței Naționale și Autorității Judecătorești, publicată în M. Of. nr. 308 din 25 august 1998;

- **Ordonanța Guvernului nr. 69/1998** privind unele măsuri de protecție pentru personalul al cărui contract individual de muncă va fi desfăcut ca urmare a concedierilor colective determinate de reorganizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române, publicată în M. Of. nr. 314 din 27 august 1998;

- **Ordonanța Guvernului nr. 111/1998** pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 21/1997 privind restituirea unor bunuri imobile care au aparținut comunităților evreiești din România, publicată în M. Of. nr. 324 din 29 august 1998;

- **Ordonanța Guvernului nr. 112/1998** privind restituirea unor buuri imobile care au aparținut comunităților (organizații, culte religioase, minorităților naționale din România), publicată în M. Of. nr. 324 din 29 august 1998.

IV. Ratificarea sau aderarea României la convenții internaționale

- **Legea nr. 3/1998** privind aderarea României la aranjamentele instituind o clasificare internațională în domeniul proprietății industriale, publicată în M. Of. nr. 10 din 14 ianuarie 1998;

- **Legea nr. 4/1998** pentru aderarea României la Tratatul privind dreptul mărcilor, adoptat la Geneva la 27 octombrie 1994, publicată în M. Of. nr. 10 din 14 ianuarie 1998;

- **Legea nr. 6/1998** pentru ratificarea Acordului european privind persoanele participante la procedurile în fața Comisiei și Curții Europene ale Drepturilor Omului, adoptat la Londra la 6 mai 1969, publicată în M. Of. nr. 11 din 15 ianuarie 1998;

• **Legea nr. 13/1998 pentru aderarea României la Convenția privind conservarea speciilor migratoare de animale sălbatice, adoptată la Bonn la 23 iunie 1979, publicată în M. Of. nr. 24 din 26 ianuarie 1998;**

• **Legea nr. 20/1998 pentru ratificarea Convenției europene cu privire la echivalarea perioadelor de studii universitare, adoptată la Paris la 15 decembrie 1956, publicată în M. Of. nr. 19 din 21 ianuarie 1998;**

• **Legea nr. 21/1998 pentru ratificarea Convenției europene cu privire la echivalarea generală a perioadelor de studii universitare adoptată la Roma la 6 noiembrie 1990, publicată în M. Of. nr. 19 din 21 ianuarie 1998;**

• **Legea nr. 22/1998 pentru ratificarea Convenției europene cu privire la echivalarea diplomelor ce permit accesul în instituții universitare, adoptată la Paris la 11 decembrie 1953, publicată în M. Of. nr. 19 din 21 ianuarie 1998;**

• **Legea nr. 23/1998 pentru ratificarea Protocolului adițional la Convenția europeană cu privire la echivalarea diplomelor ce permit accesul în instituții universitare, adoptat la Strasbourg la 3 iunie 1998, publicată în M. Of. nr. 19 din 21 ianuarie 1998;**

• **Legea nr. 24/1998 pentru ratificarea Convenției europene cu privire la recunoașterea academică a titlurilor universitare, adoptată la Paris la 14 decembrie 1959, publicată în M. Of. nr. 19 din 21 ianuarie 1998;**

• **Legea nr. 53/1998 pentru ratificarea Convenției europene privind violența și ieșirile necontrolate ale spectatorilor cu ocazia manifestărilor sportive, în special la meciurile de fotbal, adoptată la Strasbourg la 19 august 1985, publicată în M. Of. nr. 108 din 10 martie 1998;**

• **Legea nr. 77/1998 pentru aderarea României la Convenția de la Berna pentru protecția operelor literare și artistice din 9 septembrie 1886, în formă revizuită prin Actul de la Paris la 24 iulie 1971 și modificată la 28 septembrie 1979, publicată în M. Of. nr. 156 din 17 aprilie 1998;**

• **Legea nr. 123/1998 privind acceptarea de către România a Constituției Organizației Internaționale pentru Migrări, publicată în M. Of. nr. 229 din 24 iunie 1998;**

• **Legea nr. 139/1998 pentru aderarea României la Convenția cu privire la marcajul explozibililor plastici și în folie în scopul detec-tării, adoptată la Montreal la 1 martie 1991, publicată în M. Of. nr. 249 din 6 iulie 1998;**

• **Legea nr. 140/1998 pentru ratificarea Convenției Internaționale a Muncii nr. 105/1957 privind abolirea muncii forțate, publicată în M. Of. nr. 249 din 6 iulie 1998;**

• **Legea nr. 144/1998 pentru retragerea rezervei formulate de România la art. 22 din Convenția internațională privind eliminarea oricărei forme de discriminare rasială, publicată în M. Of. nr. 261 din 13 iulie 1998;**

• **Legea nr. 159/1998 privind cooperarea autorităților române cu Tribunalul internațional pentru urmărirea persoanelor presupuse a fi responsabile de grave violări ale dreptului internațional umanitar, comise pe teritoriul fostei Iugoslavii începând cu anul 1991, publicată în M. Of. nr. 283 din 31 iulie 1998;**

• **Legea nr. 169/1998 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 1/1998 pentru acceptarea Protocolului nr. 4 la Acordul General pentru comerțul cu servicii, adoptat la Geneva la 15 aprilie 1997, publicată în M. Of. nr. 380 din 6 octombrie 1998;**

• **Legea nr. 172/1998 privind ratificarea Convenției cu privire la recunoașterea atestatelor obținute în învățământul superior în statele din regiunea Europei, adoptată la Lisabona la 11 aprilie 1997, publicată în M. Of. nr. 382 din 7 octombrie 1998.**

În afara acestor importante instrumente juridice internaționale la care România a devenit parte, trebuie subliniat că, în aceeași perioadă, țara noastră a încheiat un număr important de instrumente juridice bilaterale în domeniul consular, al asistenței juridice, protecției investițiilor, extrădarea etc., ce se integrează în aceeași concepție de ansamblu privind promovarea drepturilor omului pe calca unor instrumente de drept internațional.

*

* *

Din analiza sistematică prezentată în acest Raport se detașează ideea preocupării guvernanților și a forului legislativ pentru problematica drepturilor omului. Practic, chiar și în condițiile unei legislații „dirijate”.

canalizate în cea mai mare parte spre domeniul economic și al protecției sociale, preocuparea pentru prevederile referitoare la protecția și promovarea drepturilor omului este de necontestat. Mai mult decât atât, anul 1998 a însemnat sub aspect legislativ, adoptarea unor legi deosebit de importante și al căror parcurs a fost extrem de lung și, de multe ori, chiar contestat. Este vorba, înaintea de Legea privind regimul juridic al circulației terenurilor, de Legea privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, dar și de Legea privind tichetele de masă sau chiar de Legea nr. 154/1998 privind sistemele de stabilire a salariilor de bază în sectorul bugetar și a indemnizațiilor pentru persoane care ocupă funcții de demnitate publică.

La „capitolul“ dispozițiilor contestate se înscriu, de asemenea și prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 36/1997, pentru modificarea Legii învățământului și, de asemenea, cele ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 22/1997 pentru modificarea Legii administrației publice locale. Ambele ordonanțe de urgență au suscitât dispute aprinse, în prezent nefiind încă aprobate de Parlament.

În categoria minusurilor legislative ale anului 1998 se înscrie și neadoptarea proiectului de lege privind funcționarul public, care a înregistrat un record nedorit: al treisprezecelea proiect de lege a fost depus în aprilie 1998 la Camera Deputaților spre dezbateră și adoptare.

INSTITUTUL ROMÂN PENTRU DREPTURILE OMULUI

Piața Charles de Gaulle, nr. 3, sector 1

71260 Bucuresti – România

Tel: 40-1-222-7229

Fax: 40-1-222-4287

E-mail: irdo@itenet.ro